

Danmark må åbne øjnene for europæisk forskning

11. august 2008, kl. 19:47

DEBAT: Hvis ikke der fokuseres mere på forskning uden for landets grænser, visner Danmarks europæiske profil, skriver ugens debattører.

Af Stina Vrang Elias og Nanna Rosenfeldt,
underdirektør, EU-konsulent, DEA

Den danske deltagelse i EU's 7. rammeprogram for forskning (FP7) falder. I forhold til de lande, Danmark normalt sammenlignes med, er den danske placering for dårlig. Den danske deltagelse er under 1 procent, hvorimod Sverige ligger på næsten 4 procent og Holland på 8 procent. Det er ærgerligt! Ikke bare fordi der er mange muligheder i europæisk forskning. Men fordi danske forskere og virksomheder godt kan.

EU-projekter med dansk deltagelse har faktisk en højere succesrate end gennemsnittet, når de bliver vurderet i EU-systemet. Dansk forskningsexcellence og danske virksomheders konkurrenceevne fejler ikke noget. Men spørgsmålet er, om vi i Danmark er gode nok til at gøre mulighederne for internationalt samarbejde i forhold til det europæiske videnmarked. Der er brug for vækst i den danske deltagelse i EU's rammeprogrammer, hvis vi på lige fod med de øvrige EU-lande skal udnytte de muligheder for international videnhjemtagning, der er i EU.

Globalisering og forskning skal vokse side om side

Udfordringen er altså at styrke den danske deltagelse i den europæiske - og internationale - forskningsverden. Og det haster!

Såfremt nuværende kompleksitet kræver, at vi ser større muligheder i at forholde os videnskabeligt til udfordringerne. Den internationale videnhjemtagning er helt afgørende for Danmark, idet vi kun står for 1 procent af verdens samlede videnproduktion. Vi er utroligt afhængige af at kunne opsnuse den viden for at sikre fortsat konkurrenceevne og udvikle vores forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Derfor skal der fokuseres på, hvordan man får erhvervet sig noget af den viden, og hvordan Danmark kan blive styrket som innovativ global nation!

Brug for bedre dokumentation

Der findes i dag ikke tilstrækkelig dokumentation og viden om danske virksomheders og videninstitutioners deltagelse i EU's rammeprogrammer, og hvad de får ud af det.

Det betyder, at vi ikke i tilstrækkelig grad har haft mulighed for at følge op på den danske deltagelse i den fælles europæiske forskning og i tide har kunnet iværksætte de nødvendige initiativer på områder, hvor vores deltagelse kan styrkes.

Danmark har på mange måder en fremsynet forskningspolitik, men det skal dyrkes mere. For eksempel kan de danske forskningsråd sætte mere fokus på mulighederne i det internationale samarbejde og støtte op omkring internationale programmer økonomisk. De danske forskningsråd fik i 2007 via en lovændring mulighed for at bruge 20 procent af deres midler i internationale fora. Denne mulighed er god og kunne få Danmarks internationale forskningsrolle til at blomstre.

Flere positive tiltag

Lovændringen har medført flere proaktive tiltag. F.eks. har regeringen meldt Danmark ind i nye internationale forsknings- og innovationsprogrammer og foreninger. Samtidig

vil Rådet for Innovation og Teknologi (RTI) uddele tilskudsmidler, som kan bruges af danske forskere i forbindelse med internationale programmer. Denne politik er på forkant med en stigende internationalisering og er med til at forberede Danmark på fremtidens øgede globalisering. Globaliseringen skal nemlig ind i den danske forskningspolitik, og det muliggør lovændringen. Den mulighed bør udnyttes!

Men ændringen kræver også andre tiltag for at udnytte potentialet endnu mere. Det er nødvendigt, at der bliver givet flere økonomiske midler, der kan støtte den danske internationalisering. På flere områder tænker forskningssystemet for nationalt, hvor der i virkeligheden burde iværksættes en strategi for, hvordan man fremmer den danske deltagelse i EU-regi. F.eks. kunne man forestille sig, at RTI's forskningskuponer til SMV'er gav endnu mere rabat, hvis SMV'erne indgik i et internationalt forskningssamarbejde. Samtidig bør alle forskningsrådene udarbejde en klar strategi for internationalt samarbejde og involvering i EU's innovations- og forskningsprogrammer.

Virksomheder og forskere må oppe sig

Men det er ikke kun embedsmændene, der skal tænke internationalt. Hos forskere og virksomheder har det i mange år handlet om "EU-systemets" besværligheder, særligt proceduren i EU-ansøgninger har ry for at være meget bureaukratisk. Men nu er det altså tid til at vende skråen og handle, hvis danske forskere og virksomheder skal fastholde en stærk international profil.

Både nationalt og internationalt har man arbejdet kraftigt på at reducere de administrative byrder, så det er i dag nemmere at deltage, og der er meget mere opbakning til ansøgerne - både i form af rådgivning og økonomisk bistand.

I tillæg til, at det er blevet nemmere, så er der også kommet flere europæiske forskningsprogrammer med meget tæt markedsfokus og et anvendelsesorienteret sigte. De programmer har interesse for en bredere vifte af danske virksomheder, og det er meget glædeligt, at også mindre, ikke-forskningstunge virksomheder nu kan få gavn af at indgå i et europæisk forskningsprojekt.

Virksomheder og forskere kan begge med fordel tænke anderledes omkring mulighederne i EU's forskningssystem - ikke som besværlige og uvigtige tidsrøvere, men som et værktøj til viden og samarbejde mellem erhvervsliv og videninstitutioner.

Viden den vigtigste høst

Hvis ikke der fokuseres mere på forskning uden for landets grænser, visner Danmarks europæiske profil. Og den skal være stærkere, for det kan betale sig. Som et eksempel på et land, der har formået at indse potentialet ved EU, er Sverige, som tager tre gange så mange forskningsmidler hjem som Danmark. I Sverige har industrien gennemgået en omstrukturering. Det har en stigende grad af aktiviteter inden for forskning og udvikling, og landet har haft en stigning i deres samlede økonomi på 4,5 procent bare i 2006. Danmarks er steget med 2,7 procent. Forskning kan altså i den grad være frugtbar for Danmark.

Og gevinsterne ved europæisk forskningssamarbejde er klare. Tidligere danske deltagere - både dem som får midler, og dem som i første omgang får afslag - vender nemlig tilbage, fordi samarbejdet giver adgang til nye netværk, databaser og viden. Viden avler mere viden, og er det europæiske samarbejdes vigtigste høst!

Den danske EU-strategi og taktiske tilgang skal derfor gentænkes, så danske forskningsinstitutioner og virksomheder kommer tættere på de forskningsbevillinger, som står og venter. Danmark med sin forskningsexcellence kan og *skal* præge den europæiske forskning, så dansk forskningsexcellence og innovation kan vokse ud over grænserne.

Læs og skriv kommentar (0)

Nyeste artikler om Forskningspolitik:

23. juni 2008: Socialdemokraterne opdaterer forskningspolitik

18. juni 2008: Jelved: Forskningsverden må tage ansvar

Nyeste artikler om Forskningsmidler:

13. august 2008: Evaluering af forskningsråd under tidspres

11. august 2008: Forskningsråd får nyt blod

» Forsiden

» Nyeste artikler

© Altinget.dk 2000-08